

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Кристиан Стоянов Хаджиев, ръководител на департамент „Администрация и управление“, Нов Български Университет - София, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Социално управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Маркетинг“, професионално направление 3.8. Икономика в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Индрит Юмер Бими

Тема на дисертационния труд: Професионална удовлетвореност сред медицинските сестри в Албания: гледната точка на вътрешния маркетинг относно ефективно управление на сестринския персонал

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1690/09.07.2021 г. на зам. ректора по НИД и международно сътрудничество на УНСС доц. д-р Михаил Мусов за определяне на научно жури.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Индрит Юмер Бими се е обучавал по докторска програма към катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ на УНСС по научна специалност „Маркетинг“ в професионално направление 3.8. Икономика, съгласно заповед на Ректора на УНСС №50/11.01.2019 г. Обучението е осъществено в самостоятелна форма срещу индивидуално заплащане през периода 18.12.2018 г. – 18.12.2021 г. Докторантът е отчислен с право на защита, съгласно заповед на ректора на УНСС №1735/15.07.2021 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Като член на научното жури се запознах с всички документи и материали по защитата, които съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение, което ми дава възможност за пълна и обективна оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е с общ обем 263 стандартни страници. Структуриран е в увод, три глави, заключение (изводи и препоръки), 6 приложения, списък на използваните литературни източници. Уводът и заключението съответстват на съдържанието на дисертационния труд. Представени са и списъци с използваните в дисертацията таблици и фигури. Основният текст съдържа 106 таблици и 53 фигури и препратки към 6 приложения. В подкрепа на изложението са включени 318 литературни източника.

Темата на дисертационния труд е значима от научна и практическа гледна точка и подчертано актуална. Аргументи в тази посока са динамичните промени в социалните конструкции, нарастващите изисквания на обществото за качество на изпълнението на медицинските грижи и драстичните трансформации в здравните системи в световен мащаб. Това налага преоценка на редица смятани за безспорни до сега схеми на управление и генериране на нови отправни точки и организационни решения. Това прави актуално прилагането на адекватни методи и инструменти за оценка на удовлетвореността от работата на медицинските сестри и формулиране на препоръки за повишаване на нивото на удовлетвореност от работата въз основа на вътрешен маркетингов подход.

Авторът си е поставил ясна, конкретна и изпълнима цел. Правилно е формулирал основния научен проблем, като е определил точно неговите граници. Ясно и конкретно са посочени изследователските задачи, обекта, предмета и основната теза на изследването. Разработена е методика, която е напълно достатъчна за постигане на целите на изследването. Уточнени са понятията и термините, които са използвани в дисертационния труд.

Използваната литература е максимално близка до темата на дисертационния труд и дава достатъчно пълна картина за състоянието на изследвания проблем. Литературните източници са подредени и номерирани съгласно изискванията на възприетите стандарти.

Докторантът е проучил значителен обем литературни източници по темата, цитирал ги е коректно и е направил собствена интерпретация на изложените в тях тези. Дисертационният труд показва, че докторантът

познава отлично литературата по темата, която е разработил. Той е извел нерешените проблеми, систематизирал ги е и е направил критичен анализ.

Текстът е сполучливо онагледен с много таблици и фигури, които съществено допринасят за неговото разбиране. Разработеният инструментариум е апробиран (тестван и верифициран), като е адаптирана методологическата рамка за изследване на професионалната удовлетвореност на медицинските сестри и на тази база е създаден нов албански инструмент за измерване на професионалната удовлетвореност. Резултатите от научното изследване са изложени ясно, логично и разбираемо.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените научни и научно-приложни резултати могат да се разгледат за всяка една от главите на дисертацията поотделно.

В *глава първа* напълно логично са систематизирани, обобщени и доразвити теоретичните постижения и изследвания в научната литература в областта на концептуалният подход към вътрешния маркетинг и професията медицинска сестра, характеристиките на професионалната удовлетвореност през призмата на индивидуалните, обществените и техническите измерения. Дефинирани са основните категории и критично са анализирани фундаменталните теоретични възгледи по въпроса. Аргументирана е необходимостта от постоянно усъвършенстване на моделите на управление с фокус върху професионалната удовлетвореност, като основен елемент на вътрешния маркетинг за сестрите и критична точка, която да се изучава във връзка с техния недостиг и миграция.

От първа глава става ясна степената на разработеност на изследователския проблем и се формира теоретичната база, въз основа на който докторантът извежда основната научно-изследователска теза. Изложението в първа глава изцяло е подчинено и фокусирано към теоретичното обосноваване на тезата. Изводите, до които достига докторантът са резонни, подкрепени със солидна аргументация. Изследването в първа глава е много задълбочено и представлява необходимата основа за разработване на методологията на емпиричното изследване.

Във *втора глава* е представена **методологията на изследването, която включва всички необходими атрибути** – концептуалната рамка на изследването, излъчване на извадка, хронология на изследването, описание на изследователски инструментариум, процедури по събиране на данни, статистически анализ, теоретичната рамка на изследването и тестване на хипотезите, правните и етичните въпроси, поверителността и анонимността, и ограниченията на изследването. Висока оценка заслужава

разработената авторска методика и инструментариум (анкета, съставена от 76 въпроса) за кръстосана оценка на професионалното удовлетворение на сестрите. Последователно се анализират основните им характеристики, принципи на изграждане и основни елементи. Обработката и анализът на предоставената от респондентите информация се осъществява с помощта на статистическия софтуер SPSS, което позволява да се докажат заложените изследователски хипотези; да се провери надеждността на използваните скали; както и да се очертае силата на връзките между изследваните явления. Накрая на втора глава, както и на първа глава, са направени съответните изводи.

В трета глава се анализират непосредствените резултати от изследването. Фокусът е върху апробирането на моделите и свързаните тестове за хипотезите по отношение на въпросите в изследването. Действително реализираното анкетно проучване сред 2067 респондента представлява и реално доказателство за получените научни и научно – приложни резултати.

Заклучението на дисертационния труд съдържа обобщение на изложението по съответните глави. Направени са изводи по отношение изпълнението на изследователските задачи и заложените хипотези.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се съдържат редица постановки, идеи и предложения, които могат да се оценят като приноси с научен и практико-приложен характер. Приемам изцяло претенциите на докторанта за приносните моменти в дисертационния му труд. Списъкът на приносите е съставен правилно и отразява обективно постигнатите от докторанта научни резултати. Приносните моменти в дисертацията показват, че докторантът притежава задълбочени познания в изследваната научна област. Разработената авторска методика и използвания изследователски инструментариум са доказателство, че докторантът е способен да провежда самостоятелно научно изследване и да интерпретира логично резултатите от него.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е приложил четири публикации по темата на дисертационния труд - две научни статии и два доклада изнесени на международна конференция. Всички те отразяват конкретни аспекти на изследователската работа на докторанта и осигуряват необходимата публичност. Публикациите напълно удовлетворяват националните минимални изисквания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд. Той съдържа необходимата информация и съществени моменти от проведеното изследване. В него коректно и цялостно е представен дисертационния труд, основните изводи, резултати и научните приноси.

Депозираният автореферат на дисертационния труд е в обем 98 страници (на английски и български език). Той е добре оформен и неговото съдържание кореспондира коректно с основния труд. Авторефератът е съставен съобразно изискванията, като отразява в синтезиран вид съдържанието на трите глави в дисертационния труд, тезата, обекта и методологията на научното изследване, както и постигнатите теоретико-методологични и емпирични резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки и въпроси по същество.

Към докторанта имам следната препоръка: да публикува своето изследване в монографичен труд, за да бъде достъпно изследването до по-широк кръг от читатели.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд показва, че авторът притежава задълбочени знания в изследваната от него проблематика. Темата на дисертационния труд е актуална и значима в научен и практико-приложен аспект. Дисертацията е напълно завършено научно и практико-приложно изследване, което отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за учебната дейност на УНСС за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. В своето изследване докторантът показва, че притежава възможности за провеждане на самостоятелно научно изследване и получаване на конкретни научни и научно-приложни резултати и приноси.

Всичко това ми дава основание да дам **положителна оценка на дисертационния труд** и да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за **присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Индрит Юмер Бими** по научната специалност „Маркетинг“, в професионално направление 3.8. Икономика.

22.07.2021 г.
София

Подпис:
доц. д-р Кр.Хаджиев

UNIVERSITY OF WORLD AND NATIONAL ECONOMY

STATEMENT

by Assoc. Prof. Dr. Kristian Stoyanov Hadjiev, Head of the Department of Administration and Management, New Bulgarian University - Sofia, professional field 3.7. Administration and management, scientific specialty "Social management"

Subject: Dissertation for awarding an educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Marketing", professional field 3.8. Economics at UNWE.

Author of the Dissertation: Indrit Ymer Bimi

Topic of the dissertation: Job Satisfaction Among Nurses in Albania: An Internal

Marketing Viewpoint for an Effective Nurse Leadership

Grounds for the statement: Participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order № 1690 / 09.07.2021 of Vice-Rector for Scientific and Research Work and International Cooperation of UNWE Assoc. Prof. Dr. Mihail Musov for appointing a scientific jury.

1. Information about the Dissertationist:

The dissertationist Indrit Ymer Bimi has studied in a doctoral program at the Department of Marketing and Strategic Planning at the University of National and World Economy in the scientific specialty "Marketing" in the professional field 3.8. Economics, according to the order of the Rector of UNWE №50 / 11.01.2019. The tuition was carried out in an independent form against individual payment during the period 18.12.2018 - 18.12.2021. of UNWE №1735 / 15.07.2021

2. General characteristics of the presented dissertation

As a member of the scientific jury, I got acquainted with all documents and materials on the defense, which comply with the requirements of the Law for development of the academic staff and the Regulations for its application, which gives me the opportunity for full and objective evaluation of the dissertation.

The dissertation has a total volume of 260 standard pages. It is structured in an introduction, three chapters, a conclusion (conclusions and recommendations), 6 appendices, a list of the used literature sources. The introduction and the conclusion correspond to the content of the dissertation. Lists of the tables and figures used in the dissertation are also presented. The main text contains 106 tables and 53 figures and references to 6 appendices. 318 literature sources are included in support of the exhibition.

The topic of the dissertation is significant from a scientific and practical point of view and strongly relevant. Arguments in this direction are the dynamic changes in social constructions, the growing demands of society for the quality of medical care and the drastic transformations in health systems worldwide. This necessitates a reassessment of a number of management schemes and the generation of new starting points and organizational solutions, which have been considered indisputable so far. This makes relevant the application of adequate methods and tools for assessing job satisfaction of nurses and formulating recommendations for increasing the level of job satisfaction based on an internal marketing approach.

The author has set a clear, specific and achievable goal. He correctly formulated the main scientific problem, defining its exact boundaries. The research tasks, the object, the subject and the main thesis of the research are clearly and specifically indicated. A methodology has been developed that is completely sufficient to achieve the objectives of the study. The concepts and terms used in the dissertation are specified.

The used literature is as close as possible to the topic of the dissertation and gives a sufficiently complete picture of the state of the researched problem. The literature sources are arranged and numbered according to the requirements of the adopted standards.

The PhD student has studied a significant volume of literature sources on the topic, quoted them correctly and made his own interpretation of the ones presented in them. The dissertation shows that the doctoral student is well acquainted with the literature on the topic he has developed. He brought out the unsolved problems, systematized them and made a critical analysis.

The text is successfully illustrated with many tables and figures that significantly contribute to its understanding. The developed toolkit

has been tested (tested and verified), and the methodological framework for the study of the professional job satisfaction of nurses has been adapted, and on this basis a new Albanian tool for measuring professional job satisfaction has been created. The results of the research are presented clearly, logically and understandably.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The obtained scientific and scientific-applied results can be considered for each of the chapters of the dissertation separately.

Chapter one completely logically systematizes, summarizes and develops the theoretical achievements and research in the scientific literature in the field of the conceptual approach to internal marketing and the nursing profession, the characteristics of professional job satisfaction through the prism of individual, social and technical dimensions. The main categories are defined and the fundamental theoretical views on the issue are critically analyzed. The need for continuous improvement of management models with a focus on professional job satisfaction is well-argued, as a key element of internal marketing for nurses and a critical point to study in connection with their shortage and migration.

In the first chapter the degree of elaboration of the research problem becomes clear and the theoretical basis is formed, on the basis of which the PhD student derives the main research thesis. The exposition in the first chapter is completely subordinated and focused on the theoretical substantiation of the thesis. The conclusions reached by the PhD student are reasonable, supported by solid argumentation. The research in the first chapter is very thorough and represents the necessary basis for developing the methodology of the empirical research.

The **second chapter** presents **the research methodology, which includes all the necessary attributes** - the conceptual framework of the study, sample selection, chronology of the study, description of research tools, data collection procedures, statistical analysis, theoretical framework of the study and hypothesis testing, legal and ethical issues, confidentiality and anonymity, and research limitations. The developed author's methodology and tools (a questionnaire consisting of 76 questions) for cross-assessment of the professional job satisfaction of the nurses deserves high praise. Their main characteristics, principles of

construction and basic elements are successively analyzed. The processing and analysis of the information provided by the respondents is carried out with the help of the statistical software SPSS, which allows to prove the set research hypotheses; to check the reliability of the used scales; as well as to outline the strength of the connections between the studied phenomena. At the end of the second chapter, as well as the first chapter, the corresponding conclusions are made.

The third chapter analyzes the immediate results of the study. The focus is on testing models and related hypothesis tests for research questions. The actual conducted survey among 2067 respondents is a real proof of the obtained scientific and scientific - applied results.

The conclusion of the dissertation contains a summary of the presentation in the respective chapters. Conclusions are made regarding the implementation of the research tasks and the set hypotheses.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The dissertation contains a number of productions, ideas and proposals, which can be evaluated as contributions of scientific and practical nature. I fully accept the PhD student's claims for the contribution moments in his dissertation. The list of contributions is compiled correctly and objectively reflects the scientific results achieved by the PhD student. The contributing moments in the dissertation show that the PhD student has in-depth knowledge in the research field. The developed author's methodology and the used research tools are proof that the PhD student is able to conduct independent scientific research and to logically interpret its results.

5. Evaluation of the dissertation publications

The PhD student has attached four publications on the topic of the dissertation - two scientific articles and two papers presented at an international conference. All of them reflect specific aspects of the PhD student's research work and provide the necessary publicity. The publications fully meet the national minimum requirements.

6. Evaluation of the synopsis

The synopsis reflects the content of the dissertation. It contains the necessary information and the essential points of the conducted research.

It correctly and comprehensively presents the dissertation, the main conclusions, results and scientific contributions.

The submitted synopsis of the dissertation is 98 pages (in English and Bulgarian). It is well formed and its content corresponds correctly to the main work. The abstract is compiled according to the requirements, reflecting in a synthesized form the content of the three chapters in the dissertation, the thesis, the object and the methodology of the scientific research, as well as the achieved theoretical-methodological and empirical results.

7. Critical remarks, recommendations and questions

I have no critical remarks or questions on the merits.

I have the following recommendation for the PhD student: to publish his research in a monograph in order to make the research accessible to a wider range of readers.

8. Conclusion

The presented dissertation shows that the author has in-depth knowledge of the issues studied by him. The topic of the dissertation is topical and significant in scientific and practical terms. The dissertation is a fully completed scientific and practical-applied research, which meets the requirements of the Law for development of the academic staff, the Regulations for its application and the Regulations for the educational activity of UNWE for awarding educational and scientific degree "Doctor". In his research, the PhD student shows that he has the ability to conduct independent research and obtain specific scientific and applied research results and contributions.

All this gives me a reason to give a positive assessment of the dissertation and to suggest to the respected members of the scientific jury to decide on awarding the educational and scientific degree "Doctor" to Indrit Yumer Bimi in the scientific specialty "Marketing", in the professional field 3.8. Economics.

22.07.2021 г.
Sofia

Signature:
Assoc. Prof. Dr. Kr. Hadjiev